

Svenskt Vatten

Vårt vatten är värt miljarder

Nu krävs konkreta politiska
ställningstaganden för att värna det

Vattnets värde

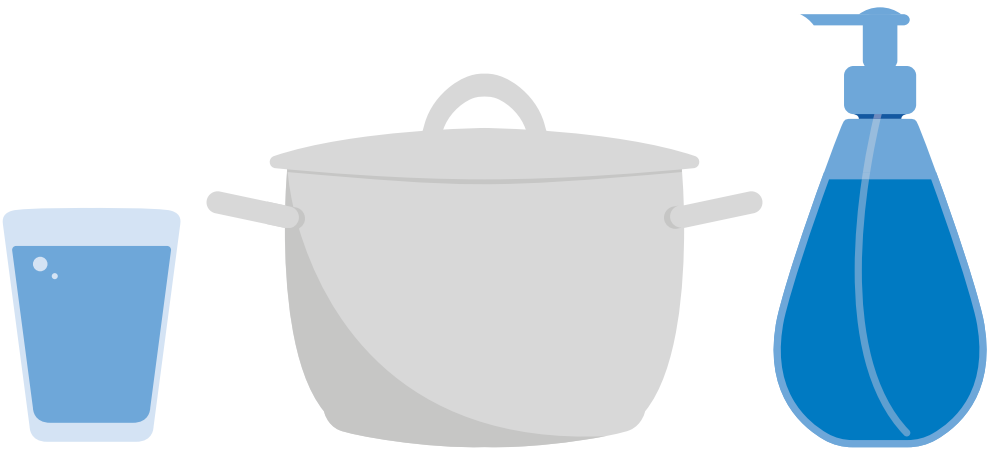
Tar du rent vatten för givet? Vatten är vår mest livsnödvändiga och samtidigt undervärderade naturresurs. I Sverige har så gott som alla tillgång till det rena vatten våra kommunala vattentjänster förser oss med, men vi måste hitta nya politiska lösningar för hur vi gemensamt kan säkerställa dess kvalitet och omvärdera hur vi ser på dess samhällsekonomiska betydelse. Det är dags att värdesätta vårt rena vatten, men hur åstadkommer vi denna förändring?

Skillnad på vatten och vatten

Vi är helt beroende av rent vatten – som livsmedel, för vår hygien och när vi tillagar vår mat. Det är dessutom en tillgång vi är beroende av för både produktion, transport och rekreation. Trots det betraktas vatten i dag snarare som en kostnad än en värdefull resurs.

Det vatten naturen förser oss med är lätt att se som en självklarhet, men det behövs också en infrastruktur för att tillgodose våra behov. Vattnet måste göras hygieniskt och drickbart, samt levereras med god kvalitet. För det ändamålet har vi i dag 1 750 vattenverk och drygt 7000 mil (nästan två varv runt ekvatorn) vattenledningar, enbart i Sverige. Dessa behöver en långsiktigt hållbar finansiering betydligt mer än idag.

Två räkneexempel

- Mälaren och Vombsjön

För att åskådliggöra hur undervärderad denna resurs är har Svenskt Vatten beräknat det samhällsekonomiska värdet av vattnet i två svenska sjöar, Mälaren och den betydligt mindre Vombsjön i Skåne. Studien baseras på Simplermetoden, en nationalekonomisk beräkningsmodell vilken inkluderar bland annat ökning av fastighetsvärden, vattnets förädlingsvärde i ekonomisk verksamhet, potentiellt värde av markexploatering. Resultatet visar att rent vatten från Mälaren bidrar med ett samhällsekonomiskt värde på 127 miljarder kronor årligen, vilket inkluderar den producerade nyttan i och kring sjön. Motsvarande siffra för Vombsjön är 1,7 miljarder per år.

Båda sjöarnas vatten genererar mycket stora samhällsekonomiska övärden - många verksamheter är helt beroende av vattnet från dem för sin verksamhet.

Väg in det samhälls-ekonomiska värdet av rent vatten i politiska beslut

Produktionsanläggningar för dricksvatten är underfinansierade, och de våtmarksanläggningar och andra åtgärder som behövs i jordbruket för att minska övergödningen saknar idag finansiering. Konsumenter och näringsidkare betalar en allt för låg kostnad för att nyttja vattnet. Även om räkneexemplet endast omfattar två sjöar förekommer självklart samma obalans i långt fler sjöar och vattendrag över hela landet. Vi måste därför utveckla ett långsiktigt hållbart beslutsfattande, för att vi alla ska ha tillgång till rent vatten även i framtiden.

En fungerande lösning kräver att politiska beslut tar betydligt större hänsyn till de samhällsvärden som produceras så att den politiska diskussionen inte isoleras till enbart de åtgärds-kostnader som finns på såväl kommunal som nationell nivå.

Vem ska betala så att vi kan behålla värdet av det rena vattnet?

Det samhällsekonomiska värdet som Mälarens rena vatten genererar är 127 miljarder per år – samtidigt som det saknas 1,1 miljarder årligen för att på ett hållbart sätt kunna fortsätta producera rent dricksvatten från Mälaren. För Vombsjön är motsvarande siffra 81 miljoner kronor per år för att fortsätta generera ett värde på 1,7 miljarder per år. Det är tydligt att de samhällsekonomiska värdena vida överstiger de ökade kostnaderna.

Kring Mälaren saknas ca 850 miljoner per år i dricksvattenproduktionen (pga för låg återinvesteringsgrad i anläggningarna) och ca 260 miljoner saknas för att finansiera åtgärder inom jordbruket för att minska övergödningen i Mälaren, ex våtmarksanläggningar.

*Du använder ca 160
liter vatten om dagen*

För Vombsjön är motsvarande siffror ett årligt underskott om ca 44 miljoner för dricksvattenproduktion och ca 37 miljoner för jordbruksåtgärder. Återinvesteringsbehoven i dricksvattenanläggningarna behöver säkras genom att VA-taxan höjs.

Kostnader för ex våtmarksanläggningar för att minska läckaget från jordbruket behöver finansieras via ökat miljöstöd – jordbruket har i dag inte möjlighet att själva finansiera denna kostnad. Här behövs det även en politisk diskussion om hur miljöstöden ska finansieras.

En hållbar lösning

Jämfört med det rena vattnets stora samhällsekonomiska värde krävs det förhållandevis små belopp för att hålla sjöar och vattendrag rena och säkerställa rent dricksvatten. För en hållbar leverans av dricksvatten behöver avgiften exempelvis höjas med 45 kronor per hushåll och månad, vilket motsvarar en höjning av vattenpriset med 3,40 kr per m³ kring Mälaren. För hushållen kring Vombsjön behöver vattenpriset höjas med 1,70 kr per m³. Utöver det tillkommer åtgärder mot övergödning som exempelvis miljöstöd till lantbruket för att anlägga våtmarker, vilket skulle kosta 0,2 % av den årliga ekonomiska omsättningen runt Mälaren, respektive 2 % runt Vombsjön.

Box 14057
167 14 Bromma

Tel: 08 506 002 00
Fax: 08 506 002 10
E-post: svensktvatten@svensktvatten.se
Twitter: @SvensktVatten
www.svensktvatten.se